

en II uitgegeven bedrag, bijna 74 mln *Rm*, hoofdzakelijk besteed aan textielstoffen (75%), non-ferrometalen (9%) en leder, huiden en pelterijen (6%). Wel te verstaan: deze gegevens beslaan slechts de periode tot 1 december '42 en de *Blau-Aktion II* is nadien nog voortgezet tot in de lente van '43. Met zekerheid weten wij slechts dat de zwarte textiel-aankopen in ons land, die per 1 december '42 ruim 55 mln *Rm* bedroegen, per 1 april '43 tot 114 mln *Rm* opgelopen waren. Het totaalbedrag voor de aankopen onder *Blau-Aktion I* en II heeft in ons land vermoedelijk tussen de 200 en 250 mln *Rm* gelegen.

Nemen wij nu aan dat de zwarte-markt-coëfficiënt in de laatste fase van de *Blau-Aktion II* nog iets steeg, dan zou een en ander betekenen dat Duitsland door beide acties goederen verwierf die een normale waarde hadden van hoogstens 40 mln *Rm*. Het lijkt nuttig, er aan te herinneren dat in de eerste vier bezettingsjaren door de Nederlandse industrie voor een waarde van ruim 4 000 mln *Rm* aan Duitse orders afgeleverd werd ofwel gemiddeld 1 000 mln *Rm* per jaar. *Blau-Aktion I* en II besloegen ongeveer anderhalf jaar; wat zij voor Duitsland aan goederen opleverden, was dus niet meer dan ca. een veertigste van hetgeen bezet Nederland alleen al op de industriële sector 'normaal' produceerde. En voor die paar procent extra moest de Duitse overheid, het *Reichskommissariat* inbegrepen, zich schuldig maken aan de meest kwalijke praktijken! Praktijken bovendien die het ordelijke karakter van de Nederlandse bezettingseconomie in de wortel aantastten. Dat Seyss-Inquart de zwarte aankopen door allerlei officiële Duitse instanties van den beginne af getolereerd had, was al een beleidsfout geweest; hij zou spoedig leren inzien dat het feit dat hij ook aan de *Blau-Aktion II* zijn goedkeuring gehecht had, een kapitale blunder was. Uiteraard zou dat inzicht hem vooral bijgebracht worden door Fischböck die als *Reichskommissar für die Preisbildung* in Duitsland verantwoordelijk was voor de stabiliteit van het prijzenniveau – een stabiliteit die Goering en Veltjens bij hun acties tot afroming van de zwarte groothandel in bezet West-Europa naar vermogen ondermijnden. Daar kwam dan nog bij dat Veltjens er niet eens in slaagde, de zwarte aankopen in Nederland effectief te centraliseren. Toen de *Blau-Aktion II* al vijf maanden aan de gang was, rapporteerde de *Wehrmachtkommandantur*-Maastricht dat 'die sogenannten Einkaufskommandos von Wehrmachteilen aus dem Reich und den benachbarten Westgebieten' (België en Frankrijk dus) zich in de maand december '42 'besonders betätigt' hadden; van één *Einkaufkommando* uit Düsseldorf was gebleken dat het sinds de zomer bezig was geweest, in Limburg inkopen te doen.¹ Dit verschijnsel heeft zich

¹ WBN, Feldkommandantur 674, Ic: 'Monatsbericht Dezember 1942', p. 5 (CDI).